

شورای عالی بیمه در اجرای ماده ۱۷ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و به استناد ماده ۱۱۴ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و موارد مربوط در قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۵ «مقررات تعیین حق بیمه کلیه رشته های بیمه ای» را مشتمل بر ۱۰ ماده و ۵ تبصره به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده ۱- مؤسسات بیمه مکلفند حق بیمه انواع رشته های بیمه را با رعایت مقررات این آیین نامه و موازین فنی پیوست تعیین و اعمال نمایند.

تبصره- نحوه تعیین حق بیمه رشته های بیمه مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث و مازاد آن، بیمه حوادث راننده، بیمه نوسانات نرخ ارز، بیمه زندگی و مستمری و سایر رشته هایی که حق بیمه آنها توسط هیئت وزیران و یا بیمه مرکزی تعیین می شود تابع مقررات مربوط خواهد بود.

ماده ۲- مؤسسات بیمه موظفند ضمن رعایت موازین فنی تعیین حق بیمه موضوع ماده ۱، نرخ حق بیمه انواع رشته های بیمه و میزان و شرایط انواع تخفیف و اضافه نرخ را در کمیته ای متشکل از اکچوئرها، مدیر فنی رشته ذی ربط، معاون فنی، مدیرعامل (یا قائم مقام وی) و یکی از اعضای هیئت مدیره مؤسسه بیمه تعیین و همزمان با ابلاغ آن یک نسخه را به بیمه مرکزی ارسال نمایند.

ماده ۳- در تعیین رشته هایی از قبیل بیمه های مهندسی که امکان تعیین تعرفه یکسان وجود ندارد مؤسسات بیمه موظفند بجای تعیین تعرفه، مبانی تعیین نرخ را با توجه به مقررات این آیین نامه تعیین و همزمان با ابلاغ آن یک نسخه را به بیمه مرکزی ارسال نمایند.

ماده ۴- در تعیین حق بیمه رشته های آتش سوزی، مهندسی و نفت، گاز و پتروشیمی، کشتی، هواپیما و باربری، رعایت ماده ۶ آیین نامه نحوه واگذاری بیمه های اتکایی اجباری و میزان کارمزد و مشارکت در سود آن (آیین نامه شماره ۷۶ مصوب شورای عالی بیمه) الزامی است.

ماده ۵- هر یک از مؤسسات بیمه موظفند تعرفه حق بیمه رشته های بیمه خود را به نحوی تعیین نمایند که در هر سال ضریب خسارت رشته درمان کمتر از ۵۰ درصد و بیشتر از ۸۵ درصد و ضریب خسارت هر یک از سایر رشته ها کمتر از ۴۰ درصد و بیشتر از ۷۵ درصد نباشد.

تبصره ۱- مبنای محاسبه ضریب خسارت مؤسسه بیمه در هر یک از رشته های بیمه ای، مقررات مندرج در ماده ۳ آیین نامه ذخایر فنی مؤسسات بیمه (آیین نامه شماره ۵۸) مصوب شورای عالی بیمه خواهد بود.

تبصره ۲- چنانچه تعداد بیمه شدگان قرارداد بیمه درمان بیش از تعدادی که بیمه مرکزی اعلام می کند باشد مؤسسه بیمه موظف است قبل از انعقاد قرارداد بیمه، موافقت بیمه مرکزی را در مورد حق بیمه آن اخذ نماید.

ماده ۶- مؤسسات بیمه موظفند مطابق دستورالعملی که بیمه مرکزی ابلاغ خواهد کرد، آمار عملکرد هر یک از رشته های بیمه ای را به صورت جداگانه نگهداری نمایند و هر سه ماه یکبار نحوه اجرای این آیین نامه و ضریب خسارت مؤسسه را به تفکیک رشته های بیمه ای به بیمه مرکزی گزارش نمایند.

ماده ۷- مؤسسات بیمه موظفند در رشته هایی که شرایط عمومی مصوب شورای عالی بیمه دارد بیمه نامه های خود را با رعایت آن شرایط صادر نمایند و در رشته هایی که فاقد شرایط عمومی مصوب شورای عالی بیمه است شرایط عمومی بیمه نامه های خود را بر اساس مجوز بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا کلوزهای متعارف بین المللی صادر نمایند.

آیین نامه شماره ۸۱

آیین نامه مقررات تعیین حق بیمه انواع

رشته های بیمه ای

بسمه تعالی

بیمه مرکزی
جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی بیمه

ماده ۸- در صورت احراز تخلف مؤسسه بیمه از اجرای مفاد این آیین نامه بیمه مرکزی ج.ا.ا می تواند حسب مورد هر یک از اقدامات زیر را انجام دهد:

- ۱- اخطار کتبی به اکچوئر، مدیران فنی، معاون فنی، مدیر عامل و یا هیئت مدیره مؤسسه بیمه،
- ۲- سلب صلاحیت اکچوئر، مدیران فنی، معاون فنی و یا مدیرعامل مؤسسه بیمه،
- ۳- الزام شرکت به استعلام نرخ از بیمه مرکزی قبل از صدور بیمه نامه در یک یا چند رشته بیمه،
- ۴- تعلیق پروانه فعالیت مؤسسه بیمه در یک یا چند رشته بیمه با تصویب شورای عالی بیمه،
- ۵- لغو پروانه فعالیت مؤسسه بیمه در یک یا چند رشته بیمه با تأیید شورای عالی بیمه و تصویب مجمع عمومی بیمه مرکزی ج.ا.ا.

ماده ۹- بیمه مرکزی هر شش ماه یکبار گزارشی از نحوه اجرای این آیین نامه توسط هریک از موسسات بیمه را تهیه و به شورای عالی بیمه ارائه خواهد نمود.

ماده ۱۰- این آیین نامه از ابتدای سال ۱۳۹۲ لازم الاجراست و از تاریخ مذکور مصوبات مربوط به برنامه اصلاح نظام تعرفه بازار بیمه کشور (مصوبات مورخ ۱۳۸۸/۳/۶، ۱۳۸۸/۸/۶، ۱۳۸۸/۸/۲۰، ۱۳۸۸/۹/۴، ۱۳۸۹/۲/۲۲، ۱۳۸۹/۱۰/۱ و ۱۳۸۹/۱۲/۱۱) و آیین نامه شماره ۶۵ مصوب شورای عالی بیمه ملغی می شوند.

موازن فنی تعیین نرخهای بیمه

الف (معیارهای عمومی تعیین نرخ حق بیمه انواع رشته های بیمه:

شرکت های بیمه باید حق بیمه رشته هایی که اجازه تعیین نرخ دارند را با رعایت و توجه به موارد زیر تعیین نمایند:

- ۱- بیمه پذیر بودن ریسک.
- ۲- شدت و تواتر ریسک.
- ۳- توجه به تابع توزیع ریسک و میانگین و واریانس آن.
- ۴- سوابق عملیات بیمه ای آن رشته.
- ۵- اعمال تخفیف یا اضافه نرخ بر اساس سابقه بیمه گذار.
- ۶- در بیمه های اشخاص: عوامل متعارف بازار بیمه از جمله جدول مرگ و میر و نرخ بهره فنی.
- ۷- وضعیت ریسک از لحاظ رعایت استانداردهای پیشگیری و ایمنی.
- ۸- رعایت حد توانگری شرکت.
- ۹- توجه به عوامل تشدید خطر.
- ۱۰- مدت بیمه.
- ۱۱- خطرات اضافی و استثنائات
- ۱۲- فرانشیز
- ۱۳- هزینه های اداری و عملیاتی.
- ۱۴- عدم تبعیض غیرموجه در تعیین نرخ.
- ۱۵- امکان واگذاری اتکایی بویژه در رشته هایی مانند کشتی و هواپیما که کلوزهای استاندارد دارند.

۱۶- مقررات بین المللی در رشته هایی که جنبه بین المللی دارد و تابعی از کنوانسیون ها و موافقتنامه های بین المللی است.

۱۷- ارائه بیمه نامه در قالب بیمه های مشترک نباید اصول حاکم بر محاسبه حق بیمه را نقض نماید.

۱۸- توجه به اوضاع پیرامون بازار بیمه کشور.

ب) معیارهای اختصاصی تعیین نرخ حق بیمه رشته هواپیما:

بیمه هواپیما یکی از تخصصی ترین رشته های بیمه ای است که به دلیل تنوع پوشش ها از جمله بدنه، مسئولیت در قبال مسافران، مسئولیت تولیدکنندگان و... پیچیدگی خاصی در نرخ گذاری دارد و یکی از رشته هایی است که بدلیل جنبه بین المللی، تابع کنوانسیون ها و موافقتنامه های بین المللی است و از کلوزهای استاندارد مختلفی در هریک از پوشش های آن استفاده می شود. شرکت های بیمه موظفند در تعیین نرخ حق بیمه این رشته علاوه بر عوامل مندرج در بند الف، به عوامل زیر نیز توجه نمایند:

- ۱- نوع هواپیما.
- ۲- ارزش هواپیما.
- ۳- سال ساخت هواپیما.
- ۴- تجهیزات ایمنی هواپیما.
- ۵- خطرات اضافی و استثنائات.
- ۶- تعداد هواپیماهای بیمه شده در ناوگان (یک هواپیما یا تعدادی از یک ناوگان).
- ۷- حوزه استفاده (منطقه جغرافیایی).
- ۸- سابقه خسارتی در پنج سال گذشته.
- ۹- سوابق پروازی، تجربه و سن خلبان.
- ۱۰- مدت پرواز سالانه.

- ۱۱- نوع کاربرد هواپیما (آموزشی، مسافری، باری و ...).
- ۱۲- مبنا و میزان مسئولیت (کنوانسیون ورشو، موافقتنامه مونترال، ...).
- ۱۳- کلوزهای مورد استفاده.
- ۱۴- برنامه های تعمیراتی و رتبه موسساتی که تعمیرات را انجام داده اند.
- ۱۵- علامت ثبتی و کشور سازنده هواپیما.
- ۱۶- مدیریت خطوط هوایی.
- ۱۷- وضعیت و نوع فرودگاه های مورد استفاده و تجهیزات ایمنی آنها.

پ) معیارهای اختصاصی تعیین نرخ حق بیمه رشته کشتی:

با توجه به تنوع کشتی ها از جمله باری و مسافری و محدوده تردد آنها، محاسبه نرخ در بیمه کشتی تابع عوامل مختلفی مانند ویژگی های فنی کشتی، نوع کاربری و مسئولیت های مختلف صاحبان و شرکت های کشتیرانی در قبال عوامل انسانی و محیط زیست است. این رشته نیز مانند بیمه هواپیما تابع کنوانسیون های مختلف بین المللی و کلوزهای مختلفی است که در این رشته مورد استفاده قرار می گیرد. شرکت های بیمه موظفند در تعیین نرخ حق بیمه این رشته علاوه بر عوامل مندرج در بند الف، به عوامل زیر نیز توجه نمایند:

۱- نوع شناور (باری، مسافری و کشتی های ویژه عملیات خاص).

۲- موسسه طبقه بندی و تایید کننده سلامت شناور.

۳- ایمنی و قابلیت دریانوردی.

۴- سن شناور.

۵- محدوده تردد.

۶- سابقه خسارتی.

۷- تعداد شناورهای بیمه شده (یک کشتی یا تعدادی از یک ناوگان).

۸- سابقه فعالیت حرفه ای مالک شناور.

۹- مشخصات شرکت سازنده.

۱۰- کشور سازنده و پرچم.

۱۱- سوابق شغلی خدمه.

۱۲- ارزش شناور.

۱۳- فرانشیز.

۱۴- نوع نیروی محرکه شناور و ماشین آلات.

۱۵- امکانات تعمیر شناور.

۱۶- کلوزهای مورد استفاده.

۱۷- محموله (مواد فاسد شدنی، مواد نفتی، مسافر و ...).

ت) معیارهای اختصاصی تعیین نرخ حق بیمه رشته مهندسی:

در بیمه های مهندسی به دلیل تعدد پوشش و تنوع پروژه ها، احصای عوامل موثر در ارزیابی ریسک و تعیین حق بیمه به صورت جامع دشوار است زیرا بسته به نوع پروژه ممکن است عوامل مورد نظر آنقدر متنوع و متکثر باشند که نتوان همه آنها را فهرست نمود. بدلیل همین محدودیت، آنچه در این ضوابط اعلام شده است عوامل کلی و فراگیر بیمه های مهندسی است. بنابراین توجه به عوامل و پارامترهای ویژه هر نوع پروژه موضوع بیمه که در این ضوابط ذکر نشده نیز مورد تاکید است و شرکت های بیمه موظفند در تعیین نرخ حق بیمه این رشته علاوه بر توجه به عوامل مندرج در بند الف و خصوصیات پروژه به عوامل زیر نیز توجه

نمایند:

- ۱- شناسایی ریسک های هر بخش از پروژه.
- ۲- تعیین میزان تعهدات بیمه گر در هر بخش.
- ۳- تفکیک پروژه به بخش های مختلف از جمله سازه های موقتی، عملیات ساختمانی، ماشین آلات، دوره نگهداری، آزمایش و راه اندازی و ...
- ۴- نحوه پرداخت حق بیمه.
- ۵- سابقه فعالیت های پیمانکار.
- ۶- امکانات ایمنی در بخش های مختلف پروژه ها.
- ۷- مسئولیت در قبال اشخاص ثالث با در نظر گرفتن محیط پیرامون پروژه ها.
- ۸- عوامل تشدید خطر در رابطه با وضعیت و محل اجرای پروژه ها و ماشین آلات.
- ۹- استهلاک و عمر مفید ماشین آلات.
- ۱۰- برآورد زیان های ناشی از خطای انسانی، نقص فنی و مخاطرات بیرونی.
- ۱۱- خطرات اضافی و استثنائات.
- ۱۲- توجه به خسارت های غیرمستقیم مانند عدم النفع.
- ۱۳- تجربه خسارت های سال گذشته و ویژگی های هر ریسک.
- ۱۴- دوره انتظار در پوشش عدم النفع.
- ۱۵- دامنه خسارت های تحت پوشش بر اساس نوع پروژه ها.
- ۱۶- بررسی کامل خطرات طبیعی و محیطی و وضعیت زمین شناختی محل.
- ۱۷- مدت اجرای پروژه.
- ۱۸- ویژگی های طرح و نوع مصالح ساختمانی.
- ۱۹- درصد پیشرفت پروژه.

۲۰- شرایط و تمهیدات مربوط به اطمینان از سلامت اجرای پروژه.

۲۱- تجهیزات ایمنی و اطفای حریق و امکانات حفاظتی.

۲۲- تجربه پرسنل.

۲۳- سوابق اجرائی پیمانکار در انجام پروژه های مشابه.

۲۴- شرایط مالی بیمه گذار و روش های تامین مالی پروژه.

۲۵- تعداد و نوع شیفت های کاری.

۲۶- میزان و نوع مسئولیت های مجری.

۲۷- سازندگان و عرضه کنندگان تجهیزات و لوازم و مصالح.

۲۸- سوابق و خسارات قبلی پیمانکار.

۲۹- شرایط و کلوزهای پیوست بیمه نامه.

۳۰- نوع و سطح تکنولوژی انجام کار.

ث) معیارهای اختصاصی تعیین نرخ حق بیمه رشته باربری:

شرکت های بیمه موظفند در تعیین نرخ این رشته علاوه بر عوامل مندرج در بند الف، به عوامل زیر نیز توجه نمایند:

۱- نوع و دامنه پوشش براساس کلوزهای A و B و C و TOTAL LOSS و پوشش های فراتر از هر کلوز.

۲- نوع و خصوصیات محموله (شکندگی، فساد پذیری و ...).

۳- طریق حمل (زمینی، هوایی و یا دریایی).

۴- مسافت و مسیر حمل.

۵- قلمرو جغرافیایی حمل.

آمین نامه شماره ۸۱

آمین نامه مقررات تعیین حق بیمه انواع

رشته های بیمه ای

شورای عالی بیمه

- ۶- امکانات ایمنی وسیله حمل.
- ۷- مقررات بین المللی حاکم بر حمل.
- ۸- عوامل غیر قابل پیش بینی از جمله تغییر مسیر حمل.
- ۹- خطرات اضافی و استثنائات.
- ۱۰- مبداء و مقصد حمل.
- ۱۱- خسارت های ناشی از جنگ، اغتشاش و یا تحریم.
- ۱۲- انتقال کالا از یک وسیله حمل به وسیله دیگر (Transshipment).
- ۱۳- دفعات حمل (Partshipment).
- ۱۴- دوره اعتبار بیمه نامه.
- ۱۵- نحوه پرداخت حق بیمه.
- ۱۶- درج شرط اخذ بارنامه حاوی ارزش دار در رابطه با بیمه نامه های داخلی.
- ۱۷- مشخصات وسیله حمل.

ج) معیارهای اختصاصی تعیین نرخ حق بیمه رشته آتش سوزی:

شرکتهای بیمه موظفند در تعیین نرخ حق بیمه این رشته علاوه بر عوامل مندرج در بند الف، به عوامل زیر نیز توجه نمایند:

- ۱- نوع قرارداد (عادی، تمام خطر، فرست لاس و ...)
- ۲- گزارش کارشناس ریسک.
- ۳- نوع و امکانات ایمنی مورد بیمه.
- ۴- نوع کالاهای مورد بیمه.
- ۵- دامنه پوشش.

۶- درصد و میزان فرانشیز در خطرات اضافی.

۷- خطرات اضافی و استثنائات.

۸- سوابق خسارتی در زمینه مورد بیمه، نوع فعالیت و گذشته بیمه گذار.

۹- طبقه بندی ریسک های پروژه.

۱۰- محاسبه MPL و EML.

۱۱- خطرهای تحت پوشش.

۱۲- مدت زمان اعتبار بیمه نامه.

۱۳- پوشش مسئولیت در قبال اشخاص ثالث.

۱۴- استهلاك سازه های مورد بیمه.

۱۵- منطقه خطر (میزان ریسک زلزله).

۱۶- پراکندگی ریسک.

چ) معیارهای اختصاصی تعیین نرخ حق بیمه رشته بدنه اتومبیل:

شرکت های بیمه موظفند در تعیین نرخ حق بیمه این رشته علاوه بر عوامل مندرج در بند الف، به عوامل زیر

نیز توجه نمایند:

۱- نوع خودرو (سواری، اتوکار، بارکش، موتورسیکلت یا سایر وسایل نقلیه).

۲- ظرفیت خودرو بر اساس وزن و یا تعداد سرنشین.

۳- حجم موتور.

۴- تعداد سیلندر.

۵- نوع پلاک (سازمانی، شخصی، عمومی و ...)

۶- سال ساخت.

۷- امکانات ایمنی خودرو (ترمز ABS و ...).

۸- محدوده مجاز تردد (درون شهری - برون شهری).

۹- سوابق خسارتی بیمه گذار.

۱۰- وزن وسیله نقلیه.

۱۱- نوع کاربری (امدادی، خدماتی، راهسازی، کشاورزی و ...).

۱۲- خطرات اضافی و استثنائات.

۱۳- میزان استهلاك.

۱۴- دامنه پوشش های ارائه شده.

۱۵- مشخصات بیمه گذار از جمله سن، تحصیلات، جنسیت، شغل و ...

۱۶- تعداد رانندگان خودرو و میزان استفاده آنها.

۱۷- نحوه نگهداری از خودرو (داشتن پارکینگ و ...).

ح) معیارهای اختصاصی تعیین نرخ در بیمه حوادث

شرکتهای بیمه موظفند در تعیین نرخ این رشته علاوه بر ضوابط بند الف، به عوامل زیر نیز توجه نمایند.

مشخصات بیمه گزار یا بیمه شده از جمله جنسیت، شغل، سن، میزان تحصیلات، وضعیت تاهل و ...

۱- وضعیت سلامتی بیمه شده.

۲- نوع بیمه حادثه (گروهی، خانواده و انفرادی)

۳- تعیین حد تعهد بیمه گر برای خطرات فوت، نقص عضو، از کارافتادگی و هزینه های پزشکی

۴- تعیین خطرات اصلی تحت پوشش

۵- تعیین مرجع حل اختلاف.

۶- طبقه ریسک شغل و یا فعالیت بیمه شده و یا بیمه گزار

۷- تعیین میزان تعهد بیمه گر در هر حادثه و در مدت اعتبار بیمه نامه.

۸- میزان غرامت روزانه عمومی و غرامت بستری شدن در بیمارستان.

۹- دوره اعتبار بیمه نامه.

۱۰- حوزه جغرافیایی فعالیت بیمه شده.

۱۱- نوع حادثه (حوادث ناشی از کار یا سایر حوادث)

۱۲- تعریف دقیق و جامع حادثه

۱۳- طبقه بندی عوامل خارجی مسبب حادثه

۱۴- مشخص کردن مصادیق دفاع مشروع و نجات اشخاص و اموال در معرض خطر در بیمه نامه.

۱۵- منطقه فعالیت و مکان ارائه پوشش

۱۶- سوابق خسارتی بیمه گذار و یا بیمه شده

خ) - معیارهای اختصاصی تعیین نرخ در بیمه مسئولیت حرفه ای پزشکان

شرکتهای بیمه موظفند در تعیین نرخ این رشته علاوه بر ضوابط بند الف، به عوامل زیر نیز توجه نمایند:

۱- مشخصات بیمه گزار یا بیمه شده از جمله جنسیت، شغل، سن، میزان تحصیلات، وضعیت تاهل و...

۲- طبقه بندی گروه های پزشکی و پیرا پزشکی براساس تخصص و ماهیت فعالیت.

۳- مبنای احراز مسئولیت بیمه گذار.

۴- تعیین دقیق حد تعهد بیمه گر (براساس دیه یا توافق بیمه گر و بیمه گذار).

۵- تعیین مرجع حل اختلاف.

۶- سوابق خسارتی بیمه گذار و یا بیمه شده

۷- حوزه جغرافیایی فعالیت بیمه گذار و یا بیمه شده

۸- نوع بیمه نامه (گروهی یا انفرادی).

آیین نامه شماره ۸۱

آیین نامه مقررات تعیین حق بیمه انواع

رشته های بیمه ای

بسمه تعالی

بیمه مرکزی
جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی بیمه

۹- هزینه های دفاع و دادرسی.

۱۰- خسارت های تبعی (غیر مستقیم).

۱۱- خطرات اصلی تحت پوشش

۱۲- سابقه فعالیت بیمه گذار در رشته تخصصی.

۱۳- تعیین حداکثر تعهد بیمه گر در هر حادثه و در طول مدت بیمه نامه.

۱۴- تعیین مرجع ذیصلاح تشخیص و تایید میزان صدمات وارده به اشخاص ثالث

۱۵- هزینه های پزشکی

۱۶- دوره اعتبار بیمه نامه

۱۷- تعداد تقریبی اعمال جراحی طی مدت اعتبار بیمه نامه.

